

Tatrzańskie Warsztaty Geologiczne Zakopane, 13–16.10.2011

Tatrzańskie Warsztaty Geologiczne odbyły się w Zakopanem w dniach 13–16 października 2011 roku. W Tatrach i na Podhalu spadł wtedy śnieg i zimowa atmosfera towarzyszyła imprezom warsztatowym, w szczególności sposób ubarwiający wycieczki na obszarze Tatr, podczas których wychodnie demonstrowanych skał często pokryte były warstwą świeżego śniegu.

Organizatorami imprezy byli: Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Tatrzański Park Narodowy i Słowacka Akademia Nauk. Warsztaty miały ułatwić wymianę wiedzy i doświadczeń badaczy z Polski i Słowacji zajmujących się szeroko pojętą geologią Tatr, usprawnić obustronną współpracę naukowców ze służbami Tatrzańskiego Parku Narodowego, umożliwić zademonstrowanie uczestnikom spotkania obszernej problematyki przyrodniczej Tatr w terenie, a także ukazać środowiskom naukowym możliwości współpracy między różnymi instytucjami.

W warsztatach udział wzięło 123 osób, w tym pracowników naukowych, doktorantów i studentów reprezentujących następujące placówki naukowe:

- Uniwersytet Jagielloński,
- Uniwersytet Warszawski,
- Uniwersytet Wrocławski,
- Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut

Badawczy,

- Polska Akademia Nauk,
- Słowacka Akademia Nauk,
- Uniwersytet Śląski,
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie,
- Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie.

Uczestnikami warsztatów byli też przewodnicy tatrzańscy oraz reprezentanci krakowskiej firmy Geokrak.

W pierwszym dniu odbyły się cztery geologiczne sesje terenowe, trwające od godziny 8 do 18:

1. „Serie osadowe (trias, jura dolna, kreda) jednostki krizniańskiej i wierchowej Tatr” na trasie Kasprowy Wierch – Skrajna Turnia – Przełęcz Liliowe – Hala Gąsienicowa – Skupinów Uplaz – Boczań – Wielki Kopieniec. Prowadzili Tomasz Rychliński, Piotr Jaglarz i Urszula Borkowska.

2. „Zlokalizowane strefy ścinania na Jarząbczym Wierchu i na Wołowcu”. Trasa: Polana Chochołowska – Trzydniowiański Wierch – Jarząbczy Wierch – Wołowiec – Polana Wyżnia Chochołowska. Prowadził Zbigniew Cyerman. Wycieczka odbyła się w pełni w zimowych warunkach.

3. „Zjawiska krasowe dolnej części Doliny Zimnej Wody Orawskiej (Jaskinia Brestowska)”. Prowadzącym był Michał Gradziński wraz z zespołem geologów Słowackich. W jaskini, niezależnie od panującej pogody, dzięki bardzo ubogiej szacie naciekowej można było śledzić kontakt utworów eocenu, głównie zlepieńców, z węglanowymi skałami triasu.

4. „Tatry Bielskie”. Trasa: Żdziar – Dolina Bachledowa (paleogeński kompleks olistolitowy) – Czerwona Skalka (kajper karpacki) – Kardolina – Jaskinia Bielska – kamieniołom w Tatrzańskiej Kotlinie. Prowadził Jozef Michalik z zespołem geologów słowackich.

Po trudach wycieczek terenowych nastąpiła relaksacyjna wizyta w geotermalnym kompleksie rekreacyjno-rehabilitacyjnym w Bukowinie Tatrzańskiej.

W drugim dniu, 14 października, odbyły się warsztaty geologiczne wraz z częścią praktyczną, dotyczące budowy geologicznej Tatr. Przykładem części praktycznej mogą być zajęcia prowadzone w pięciu grupach po 20 osób, zatytułowane „Od triasu do procesów wietrzenia”.

Specjalną uwagę poświęcono tektonice, zastosowaniu metody trakowej w datowaniu skał krystalicznych i zastosowaniu GIS w geologii.

Równolegle odbywały się zajęcia i warsztaty dla młodzieży szkolnej. Przedstawiono tu ciekawie ilustrowane wykłady tematyczne: „Mikroświat zaklęty w skale”, „Geologia dla każdego, czyli co w skale piszczy”, „Gdzie mieszkają mamuty” oraz „Dziura w ziemi – tatrzańskie jaskinie”.

W zajęciach praktycznych wykorzystano różnorodne modele obrazujące aktywność Ziemi. Zajęcia prowadzone były przez Jolantę Iwańczuk z PIG-PIB, Marię Król z TPN oraz grupę studentów i doktorantów z Koła Geologów UJ. Zakopiańska młodzież miała wspaniałą okazję do zapoznania się z geologią w sposób atrakcyjny i nowoczesny. Może warto, aby podobne zajęcia organizowano także w innych regionach, a przynajmniej, by wizualne materiały z zakopiańskich warsztatów były dostępne w zainteresowanych szkołach.

Warsztatom towarzyszył konkurs fotograficzny „Zapisany w skale”, do którego zgłoszono wiele prac w dwóch kategoriach – „Mikro i makro” oraz „Pejzaż geologiczny”. W ramach warsztatów, w sobotę 15 października, przez osoby od wielu lat prowadzące badania w Tatrach i na Podhalu wygłoszone zostało 16 referatów.

Po referatach odbyła się sesja posterowa. Dzień zakończyła uroczysta kolacja w Bąkowej Zohylinie Wyżnej.

Kontynuacją sesji terenowych były wycieczki przyrodnicze organizowane przez pracowników TPN, które przewidziano po zakończeniu warsztatów, w niedzielę 16 października. Tematy tych sesji to: „Fauna Tatr »Park ludzi, dom zwierząt«” (prowadzący Łukasz Pęksa), „Ekologia lasu” (prowadzący Tomasz Skrzydłowski), „Oczami przyrody, czyli pełna inwigilacja” (prowadzący Paweł Skawiński). Celem było zaznajomienie uczestników, w tym geologów, z rozległą problematyką przyrodniczą Tatr.

Tatrzańskie Warsztaty Geologiczne odbyły się po raz pierwszy. Można stwierdzić, że spełniły one zadania, jakie postawili sobie organizatorzy. Istotnymi zaletami były duża i zróżnicowana zawodowo liczba uczestników, różnorodność form przedstawiania problematyki geologicznej, a także przybliżenie jej w sposób atrakcyjny i zrozumiały dla szerokiego grona odbiorców. Można sądzić, że dzięki warsztatom nastąpiła dalsza popularyzacja geologii Tatr, co było jednym z istotnych celów spotkania.

Tatrzańskie Warsztaty Geologiczne objęte były patronatem honorowym Polskiego Towarzystwa Geologicznego, Państwowego Instytutu Geologicznego oraz burmistrza miasta Zakopane.

Piotr Roniewicz